

Anti-pest protocol Op gen Hei

Wat is pesten?

Pesten is gedrag dat min of meer bewust gericht is op één of meer kinderen en dat tot doel en gevolg heeft, dat degenen die gepest wordt, zich gekwetst, geraakt, vernederd, afgewezen en/of buitengesloten voelt.

Pesten is een vorm van agressie. Pesten is vaak een ongelijke strijd van één groep tegen een éénling, of van een sterke tegen een zwakke. Meestal gebeurt pesten stiekem. Als men erachter komt is het soms al weken of in het ergste geval al maanden of jaren aan de gang.

Pesten gaat verder dan plagen. Het is belangrijk pesten niet te verwarren met plagen. De negatieve opzet die bij pesten hoort, is bij plagen niet aanwezig. Ook is een plagerij een meer tijdelijk iets. Bij pesten is er echt sprake van een zich voortdurend herhalende, kwetsende machtsuitoefening over andere kinderen.

Samengevat is pesten:

- Utlachen
- Schelden
- Schoppen
- Slaan
- Roddelen (lelijke dingen over de ander zeggen)
- Iemand negeren (doen of hij niet bestaat)
- Bedreigen
- Spullen van een ander vernielen
- Diefstal of verstopping van andermans spullen
- Er zijn specifieke slachtoffers

Plagen is:

- Niet gemeen, maar lollig, je kunt er wel om lachen
- Er is geen winnaar of verliezer
- Je bent in staat om je te verdedigen en dit wordt ook geaccepteerd
- Je loopt geen (blijvende) schade op
- Het gebeurt bij iedereen

Oorzaken van pesten

Inzicht in de beweegredenen van pesters kan helpen om pestgedrag beter te begrijpen en effectiever aan te pakken.

Kinderen pesten elkaar bijvoorbeeld om hun sociale positie te verbeteren of te behouden. Kinderen kunnen zichzelf sterker voelen door de ander klein te maken. Ze krijgen een gevoel van macht en vergroten daarmee hun status binnen de groep. Pesters lijken vaak populair bij andere kinderen, ook al worden ze niet altijd aardig gevonden.

Kinderen kunnen ook pesten omdat ze het leuk of spannend vinden. Wie zich niet goed kan inleven in de gevoelens van anderen, kan het grappig vinden om een sterke reactie uit te lokken. Doordat het kind niet of minder geraakt wordt door andermans emoties, voelt hij zich minder schuldig over dit gedrag.

Het pestgedrag kan ook een reactie op een provocatie, angst of woede zijn. Met name voor kinderen die zich snel aangevallen voelen en moeite hebben hun emoties te reguleren, kan het moeilijk zijn om positieve relaties op te bouwen.

Sommige kinderen gaan pesten omdat zij zelf gepest werden of worden. In de wetenschappelijke literatuur worden zij ook wel 'bully-victims' genoemd. Door zelf te pesten, reageren zij de negatieve emoties van het gepest af op anderen of nemen zij wraak. Het pesten kan voor hen ook een manier zijn om een betere sociale positie te krijgen.

De aanpak van het pestprobleem

Er zijn een aantal voorwaarden om tot een goede aanpak van het pestprobleem te komen:

- Pesten moet als probleem worden gezien door alle direct betrokken partijen
- De school doet zijn best om het pestprobleem te voorkomen door een preventieve aanpak te hanteren
- Als pesten desondanks optreedt, moet het personeel toegerust zijn pestgedrag te signaleren en duidelijk stelling te nemen als het gebeurt
- Wanneer pesten ondanks alle inspanningen toch weer opduikt moet de school beschikken over een directe aanpak
- Ouders voelen zich vrij om het vermoeden van pesten te bespreken op school
- Het personeel is alert op 'blinde vlekken'

De preventieve aanpak

Tijdens klasgesprekken (bijvoorbeeld in de kring) worden onderwerpen met alle kinderen besproken en ervaringen uitgewisseld. De onderwerpen waar de school zich onder andere op richt zijn respect, verschillen en overeenkomsten, talenten en kwaliteiten, voorwaarden voor vriendschap, het leren benoemen en uiten van onvrede en problemen en regels voor goed omgaan met elkaar en hoe wij elkaar daarop aan spreken.

In elke groep worden met elkaar gedragsregels gemaakt. Deze gedragsregels moeten er mede voor zorgen dat pesten voorkomen wordt.

Het personeel is alert en neemt signalen van leerlingen en ouders serieus. Het is belangrijk om in een vroegtijdig stadium signalen te krijgen van eventueel pestgedrag. Zowel als het een kind betreft dat gepest wordt als over een kind dat mogelijk pest. Door snel in te grijpen kunnen onveilige situaties zoveel als mogelijk voorkomen worden en vervelende pestsituaties opgelost worden.

Op school zijn vertrouwenspersonen: een luistermeester en luisterjuf. De luistermeester en de luisterjuf zijn toegankelijk voor alle leerlingen van de school.

Ook voor thuis is het belangrijk om met het kind te praten over pesten

Vertrouwenspersonen Op gen Hei	
Adinda Hellmans	Luisterjuf
Martin Rijntjes	Luistermeester

De curatieve aanpak

Nadat de school geconstateerd heeft dat er gepest wordt, treedt de curatieve aanpak in werking.

De leerkracht kan hierbij gezien worden als spin in het web. De curatieve aanpak bestaat uit een aantal maatregelen die de leerkracht en de school kunnen nemen. Een aantal partijen spelen daarbij een rol: de pester(s), het gepeste kind, de zwijgende middengroep, de helpers en de ouders.

De curatieve aanpak bestaat uit het gepeste kind duidelijk maken dat zijn probleem gezien en erkend wordt. De pester duidelijk maken dat het pestgedrag onacceptabel is en excuses laten aanbieden. De zwijgende middengroep, de meelopers en ook de helpers wijzen op hun rol en de gevolgen daarvan. Met de kinderen aanvullende regels maken op de preventieve aanpak om het pesten in de toekomst te voorkomen.

Als het probleem groepsoverstijgend blijkt te zijn zal de situatie besproken worden met collega's, intern begeleiders en/of de directie. De leerkracht krijgt ondersteuning bij de aanpak van het probleem door collega's. Ouders worden geïnformeerd en betrokken van zowel het gepeste kind als de pester. Indien nodig worden alle ouders uit de groep geïnformeerd en voorzien van achtergrondinformatie en adviezen

Hulp aan de pester is nodig. Pesters doen zich sterker voor dan hun klasgenoten en stellen zich daarboven. Ze kunnen agressief zijn en neigen vaak tot agressieve reacties in verschillende situaties. Pesters kunnen hun slachtoffer tiranniseren en ook klasgenoten opdracht geven het gepeste kind te pesten of dat zelf te doen.

Hulp kan bestaan uit probleemoplossende gesprekken, een gesprek met ouders, training in sociale vaardigheden, een bestraffend gesprek en als laatste middel een time out, schorsing of een verwijdering.

Als er gepest wordt voert de leerkracht een aantal probleemoplossende gesprekken met de pester om de oorzaak van het pestgedrag te achterhalen. Dit is nodig om de juiste

hulp te kunnen bieden. Is de oorzaak enigszins duidelijk, dan probeert de leerkracht de gevoeligheid voor wat hij of zij met het gepeste kind uithaalt te vergroten. Dit kan op verschillende manieren. School maakt daarbij onder andere gebruik van GroepsGeluk. GroepsGeluk maakt de dynamiek van de groep zichtbaar middels houten poppetjes, picto's, symbolen en ander klein materiaal. Hierdoor krijgen zowel de leerkracht als de leerlingen inzicht in de processen die spelen in de groep. Wanneer deze dynamiek zichtbaar gemaakt is, heb je effectieve tools in handen om een fijn pedagogisch klimaat te creëren. In lastige situaties kan zo de balans hersteld worden en kan er ook hulp geboden worden aan de zwijgende middengroep.

Voor leerlingen die gepest worden is het belangrijk om te weten dat er nooit een reden mag zijn om gepest te worden. Iedereen heeft recht om zichzelf te zijn. Door individuele gesprekken met de leerling probeert de leerkracht te achterhalen wat de pestgeschiedenis is. Wanneer en door wie wordt het kind gepest en wat is zijn of haar reactie hierop? Wat is de reactie van de leerling hierop? Worden de signalen door de leerkracht opgemerkt?

Indien het kind regelmatig gepest wordt neemt de school contact op met de ouders van het kind en vindt er een gesprek plaats om samen te achterhalen wat de oorzaak kan zijn van het pesten. Er zal gevraagd worden of ouders signalen hebben ontvangen van gepest worden. Ook zal besproken worden welke maatregelen school tot dan toe heeft genomen.

Het anti-pestprotocol biedt het personeel handvatten bij het aanpakken van pestproblemen. Het personeel kan altijd gebruik maken van collegiaal advies, de intern begeleider of de directie en indien gewenst hulp van externen.

Klachtenregeling en vertrouwenspersoon

Indien ouders vinden dat het personeel, respectievelijk de school onvoldoende of onjuist gehandeld heeft, of indien naar mening niet het gewenste resultaat is bereikt, kunnen zij via de vertrouwenspersoon een klacht indienen bij de externe vertrouwenspersoon. De externe vertrouwenspersoon gaat na of door de school al het mogelijke is gedaan wat redelijkerwijs van school verwacht mag worden. De externe vertrouwenspersoon bemiddelt eventueel tussen ouders en school. Wordt voor de betrokken partijen geen bevredigende oplossing bereikt, dan legt de externe vertrouwenspersoon de klacht neer bij de klachtencommissie. De klachtencommissie behandelt de klacht en adviseert het bevoegd gezag.

